ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně **T. R.**, zastoupené JUDr. Ladislavem Kolačkovským, advokátem se sídlem Praha 1, Opletalova 1535/4, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 4. 2017, č. j. 1 Ad 15/2017-7,

takto:

I. Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 4. 2017, čj. 1 Ad 15/2017-7 **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

II. Ustanovenému zástupci žalobkyně JUDr. Ladislavu Kolačkovskému **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši **3 146 Kč**. Tato částka mu bude vyplacena do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

[1] Žalovaná obdržela dne 30. 3. 2017 podání žalobkyně ze dne 29. 3. 2017. Toto podání žalovaná vyhodnotila jako správní žalobu, a postoupila je proto s přípisem ze dne 13. 4. 2017 Městskému soudu v Praze.

[2] Žalobkyně ve svém podání brojila proti oznámení žalované o úpravě základní výměry vypláceného důchodu. Napadené oznámení identifikovala číslem jednacím *X* a datem *15. 12. 2016*. Příloha žaloby nicméně obsahovala kopii oznámení o valorizaci důchodu ze dne *15. 12. 2015* (s rodným číslem žalobkyně jako identifikátorem). Městský soud podání vyhodnotil jako žalobu; usnesením ze dne 24. 4. 2017, č. j. 1 Ad 15/2017-7, rozhodl tak, že odmítl žalobu *„proti oznámení o zvýšení důchodu ze dne 15. 12. 2015, č. j. X“*. V odůvodnění uvedl, že napadeným oznámením byla dle vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č.

244/2015 Sb. pouze upravena výše starobního důchodu přiznaného žalobkyni dřívějším rozhodnutím žalované. Oznámení o valorizaci není součástí výroku tohoto rozhodnutí, nezakládají se jím, nemění, neruší ani závazně neurčují práva žalobkyně, a nejedná se proto o rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s."). Uzavřel tedy, že napadené oznámení je vyloučeno ze soudního přezkumu a žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., ve spojení s § 70 písm. a) s. ř. s.

[3] Proti tomuto usnesení brojí žalobkyně (dále jen „stěžovatelka") kasační stížností, odvolávající se na důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) až e) s. ř. s. Z kasační stížnosti je patrné, že stěžovatelka především nesouhlasí s přeměnou jejího invalidního důchodu na starobní, v důsledku čehož se částka důchodu snížila. Dále uvedla, že její žaloba nesměřovala proti oznámení žalované ze dne *15. 12. 2015*, nýbrž proti oznámení žalované ze dne *15. 12. 2016, č. j. X.* V doplnění kasační stížnosti ze dne 9. 8. 2017 ustanovený zástupce stěžovatelky uvedl, že se stěžovatelka domáhá přezkoumání napadeného oznámení, jež považuje za rozhodnutí v materiálním smyslu, jelikož úprava výše starobního důchodu je vždy změnou a závazným určením jejích práv. Na oznámení o úpravě vypláceného důchodu by mělo být pohlíženo jako na zrušení či změnu rozhodnutí mimo odvolací řízení, tj. v rámci přezkumného řízení. Městský soud nicméně oznámení žalované neposuzoval podle jeho skutečného obsahu, nýbrž podle formálního označení, čímž se dopustil přepjatého formalismu, a stěžovatelce tak odmítnutím věcného projednání žaloby odňal právo na soudní ochranu. Tento názor podpírá četnými odkazy na judikaturu Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu.

[4] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že výši důchodu není schopna nijak ovlivnit; příjemcům dávek pouze oznamuje změnu, o níž rozhodlo Ministerstvo práce a sociálních věcí svým předpisem, tj. vyhláškou č. 244/2015 Sb. Žalovaná se proto ztotožnila s názorem Městského soudu v Praze, že v případě oznámení o valorizaci se nejedná o rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s.

[5] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 s. ř. s.

[6] Kasační stížnost je důvodná.

[7] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, publ. pod č. 625/2005 Sb. NSS (citovaná rozhodnutí tohoto soudu dostupný na www.nssoud.cz), vyložil, že je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přichází pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Za uvedené procesní situace dále platí, že kasační soud posuzuje pouze závěry, které vedly k odmítnutí žaloby, a nikoli její věcný obsah. Předmětem přezkumu je tudíž pouze otázka, zda byly v řízení před krajským (městským) soudem splněny zákonné podmínky pro odmítnutí žaloby. Nicméně dříve, než zdejší soud přistoupil k zodpovězení této otázky, musel se vypořádat s námitkou stěžovatelky, že její žaloba směřovala proti jinému aktu, než o kterém městský soud rozhodl.

[8] Stěžovatelka v kasační stížnosti namítala, že městský soud nesprávně označil a posuzoval oznámení žalované ze dne *15. 12. 2015*, ačkoli žaloba směřovala proti oznámení žalované ze dne *15. 12. 2016, č. j. X*. Tuto námitku shledal Nejvyšší správní soud důvodnou. Ověřil totiž, že dle obsahu spisu krajského soudu stěžovatelka skutečně v žalobě označila napadený správní akt jako „*oznámení ze dne 15. 12. 2016, č. j. X*"; tím tedy vymezila předmět řízení vedeného dle části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. K žalobě však byla připojena jako příloha kopie „*Oznámení*" ze dne *15. 12. 2015*, s datem vypravení dne 1. 4. 2016, spolu s kopií doručenky datové zprávy s č. j. X, doručené dne 1. 4. 2016 do datové schránky stěžovatelky. Dále byla připojena kopie potvrzení o dodání datové zprávy s *č. j. X* od žalované do stěžovatelčiny datové schránky, s datem doručení 30. 3. 2017; obsah této datové zprávy však chybí a ze spisu městského soudu ani spisu žalované není možné na její obsah usoudit či spojit s předmětnou kopií potvrzení o dodání datové zprávy konkrétní dokument, respektive správní akt žalované vydaný pod *č. j. X*. Právě tento akt, v žalobě označený jako „*oznámení*", totiž stěžovatelka před městským soudem napadla. Městský soud se však bez bližšího zkoumání zabýval oznámením žalované ze dne *15. 12. 2015*, jež bylo přílohou žaloby, a nevzal přitom zřetel na skutečnost, že toto oznámení se neshoduje s označením uvedeným v žalobě (oznámení ze dne *15. 12. 2016*, č. j. X). Za této situace Nejvyšší správní soud konstatuje, že městský soud pochybil, pokud přistoupil k posouzení věci, aniž by si vyjasnil otázku, proti jakému aktu žalované žaloba směřuje a co je jeho obsahem. Městský soud tak řízení zatížil vadou, která měla za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Toto pochybení je zároveň vadou, k níž by musel kasační soud přihlédnout *ex officio*, tj. i tehdy, pokud by je stěžovatelka sama nenamítala.

[9] Teprve poté, co městský soud postaví najisto, proti čemu stěžovatelka brojí, bude možné posoudit otázku přípustnosti soudního přezkumu napadeného aktu. Ačkoli se za této procesní situace Nejvyšší správní soud nemůže věcně zabývat přípustností, potažmo důvodností žaloby, s ohledem na zřejmou podstatu kasační námitky a podstatu sporu *obiter dictum* podotýká, že otázkou přípustnosti žaloby proti oznámení České správy sociálního zabezpečení o úpravě vypláceného důchodu se již v minulosti zabýval (viz například rozsudek ze dne 13. 12. 2006, č. j. 3 Ads 80/2006 - 49), přičemž dospěl k jednoznačnému závěru, že oznámení o úpravě výše důchodu v důsledku valorizace není možné považovat za rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., neboť jím nejsou zakládána, měněna, rušena ani závazně určována práva nebo povinnosti adresáta.

[10] Nejvyšší správní soud napadené usnesení městského soudu pro existenci shora uvedené těžké procesní vady zrušil podle § 110 odst. 1 věty prvé před středníkem s. ř. s. a věc současně vrátil k dalšímu řízení, v němž je městský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

[11] Vzhledem k tomu, že byl napadený rozsudek zrušen, rozhodne městský soud v dalším řízení rovněž o nákladech řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

[12] Stěžovatelce byl usnesením ze dne 13. 6. 2017, č. j. 3 Ads 135/2017 - 25, pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem JUDr. Ladislav Kolačkovský, advokát se sídlem Praha 1, Opletalova 1535/4. Podle § 35 odst. 9 s. ř. s. hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování v takovém případě platí stát. Nejvyšší správní soud ustanovenému advokátovi

přiznal odměnu za dva úkony právní služby podle § 11 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu. Tyto úkony spočívají v první poradě s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu], k tomuto úkonu podřadil Nejvyšší správní soud i studium spisu advokátem dne 29. 6. 2017. Druhým úkonem právní služby je podání ve věci samé [§ 11 odst. 1. písm. d) advokátního tarifu] – doplnění kasační stížnosti dne 9. 8. 2017. Sazba mimosmluvní odměny za jeden úkon činí 1 000 Kč, neboť se jedná o věc důchodového pojištění (§ 9 odst. 2 ve spojení s § 7 bod 3 advokátního tarifu). Dále se ustanovenému zástupci přiznává paušální náhrada hotových výdajů za dva úkony, a to v celkové výši 600 Kč (podle § 13 odst. 1 a 3 advokátního tarifu). Advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, přiznaná částka se proto zvyšuje o tuto daň ve výši 546 Kč (srov. § 35 odst. 9 s. ř. s.). Celkově tedy byla ustanovenému advokátovi přiznána částka 3 146 Kč, k jejíž výplatě byla stanovena přiměřená lhůta.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. dubna 2018

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu